Dezvoltarea competențelor profesionale ale specialiștilor în terapia tulburărilor de limbaj prin intermediul proiectului ERASMUS + „LINKS–Logopedists Interact for New Knowledge and Skills”

Dorina TALAȘ¹

Abstract

The aim of this paper is to present the way the speech and language specialists developed their competences during the ERASMUS + project „LINKS–Logopedists Interact for New Knowledge and Skills”. In the first part of the article, there is a short presentation of the Erasmus + program, the participants and the aim of the project. In the second part of the article there is a short description of the main activities of the project and the conclusions. The short description of the course training activities is provided

Keywords: ERASMUS +, competences, collaboration, speech and language therapy (SLT)

Introducere

Activitatea de formare în domeniul terapiei tulburărilor de limbaj nu se rezumă doar la formarea inițială pentru obținerea unei diplome care oferă posibilitatea de a practica meseria de logoped, ci se continuă pe tot parcursul vieții, prin participarea la cursuri de formare, la manifestări științifice și prin implicarea în diferite cercetări. În fiecare zi apar tehnici noi, instrumente și materiale care oferă noi direcții de abordare a terapiei limbajului.

Proiectele Erasmus + oferă participanților posibilitatea de a interacționa cu colegi din alte țări, de a învăța din experiența celorlalți și de a împărtăși propria experiență.

Erasmus+ este un program finanțat de Uniunea Europeană, pentru educație, formare, tineret și sport în Europa, programul se adresează atât persoanelor fizice, cât și organizațiilor. Persoanele fizice pot opta pentru următoarele categorii de proiecte:

- Studii în străinătate cu Erasmus+
- Programele de masterat comun Erasmus Mundus
- Serviciul european de voluntariat și schimburile de tineri
- Activități de predare în străinătate cu Erasmus+
- Stagii cu Erasmus+
- Organizațiile pot accesa următoarele categorii de proiecte:
 - Acțiunea-cheie 1: Mobilitatea persoanelor în scop educațional
 - Acțiunea-cheie 2: Inovarea și bunele practici
 - Acțiunea-cheie 3: Sprijin pentru reformarea politicilor
- Jean Monnet
- Sport

Prezentarea proiectului

Proiectul „LINKS–Logopedists Interact for New Knowledge and Skills” a fost inițiat și coordonat de “Youth movement for development of the rural areas in Bulgaria” /YMDRAB.

ASTTLR a fost partener în cadrul acestui proiect alături de Lithuanian Logopedists' Association, Latvian Association of Logopedists și Estonian Logopedists' Union. Grupul de participanți a fost format din 46 de specialiști în terapia

tulburărilor de limbaj din cele 5 țări, astfel: 12 participanți din Bulgaria, 10 participanți din Letonia, 8 participanți din Lituania, 8 participanți din România și 8 participanți din Estonia.

Fig. 1. Repartizarea participanților la proiect din fiecare țară

Proiectul s-a desfășurat în Kranevo, Bulgaria, în perioada 23.08.2019-01.09.2019.

Scopul și obiectivele proiectului

Scopul principal al proiectului a fost de a organiza cursuri de formare de calitate specialiștilor care lucrează cu copii și tineri cu tulburări de comunicare pentru a-și dezvolta competențele profesionale și pentru a îmbunătăți calitatea serviciilor pe care le oferă.

În cadrul proiectului, participanții au învățat noi metode și strategii de intervenție în terapia tulburărilor de limbaj și comunicare, temele abordate fiind: intervenția timpurie, bâlbâiala, tulburările articulatorii și fonologice, dificultățile de integrare senzorială, utilizarea tehnologiilor informaționale și comunicaționale moderne în terapia

tulburărilor de limbaj, metode de profilaxie a tulburărilor de limbaj și comunicare.

În timpul activităților formale și non-formale organizate, participanții au avut ocazia să discute cu colegii din alte țări, să creeze noi contacte profesionale și să facă schimb de idei, experiențe și bune practici în domeniul terapiei limbajului și comunicării.

Organizatorii i-au informat pe participanți cu privire la oportunitățile pe care Programul Erasmus + le oferă tinerilor și organizațiilor pentru tineri cu mai puține oportunități. Au fost propuse diferite idei pentru a continua colaborarea în cadrul altor proiecte, la diferite niveluri.

Activitățile desfășurate în cadrul proiectului

Fiecare țară participantă la proiect a fost responsabilă cu organizarea activităților de formare dintr-o zi după cum urmează:

Intervenția timpurie – trainer dr. Dorina Talaș din România.

Au fost prezentate principiile generale ale intervenției timpurii, au fost prezentate direcțiile de abordare a intervenției timpurii din fiecare țară, apoi au fost prezentate câteva modele de intervenție timpurie din diferite țări din Europa și din SUA. Pe baza unor secvențe video prezentate, participanții au reușit să identifice diferite modalități de implicare a familiei în cadrul terapiei. Au fost prezentate instrumentele utilizate în evaluarea abilităților de comunicare pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 1-3 ani: Communication Matrix (Bodea Hațegan, Talaș, D., 2014), Scala de Dezvoltare Auditivă, Scala Integrată de Dezvoltare), precum și diferite strategii de prevenire a dificultăților de citire. La finalul prezentării au fost expuse câteva instrumente care pot fi utilizate cu succes în terapie, iar cursanții au avut posibilitatea să le observe și să le folosească. (Talaș 2013, 2015)

Toate materialele elaborate în timpul activității de formare au fost postate pe platforma Google Classroom, astfel încât toți participanții au acces la toate materialele și pot interacționa în continuare, împărtășind experiențe de succes, așa cum se poate observa în fig. 2.

Fig. 2. Materiale realizate în timpul activității de formare și postate pe platforma Google Classroom

Bâlbâiala - trainer: Helena Oselin din Estonia

Au fost definiți termenii și au fost prezentate diferite modalități de consiliere a părinților copiilor ce prezintă bâlbâială, după modelul propus de Palin PC. A fost prezentat programul Lidcomb și câteva strategii de intervenție directă în contextul bâlbâielii, iar cursanții au avut posibilitatea să exerseze împreună aceste tehnici.

Tulburările de pronunție (articulare) a sunetelor: evaluare și intervenție- Trainer: Daiva Kairiene din Lituania

În cadrul prezentării au fost evidențiate următoarele aspecte: definirea tulburărilor de pronunție (articulare) a sunetelor (ASHA 2008), clasificarea și diferențierea acestor tulburări, prezentarea unor instrumente de identificare și diferențiere precum și metode de intervenție bazate pe învățarea motorie (abordarea non-verbală și abordarea verbală).

Tulburările fonologice- bazate pe cercetări științifice - Trainer: Simona Daniutė din Lituania

După definire a tulburărilor fonologice a urmat o prezentare a acestora din

perspectiva practicii din Lituania, clasificarea acestora și modalități de diferențiere a acestora față de alte tulburări. Au fost prezentate unele instrumente de evaluare a tulburărilor fonologice (exemplu: Hodson's test for Assessment of Phonological Patterns (HAAP-3) și modalități de intervenție în contextul tulburărilor fonologice.

Instrumente interactive în terapia tulburărilor de limbaj- trainer: Egija Laganovska din Lituania

În contextul dezvoltării tehnologiilor informaționale și comunicaționale, au fost prezentate caracteristicile fiecărei generații: generația x, generația y și generația z, fiecare participant a încercat să se identifice în una dintre aceste generații.

A fost prezentată o cercetarea despre utilizarea instrumentelor interactive în terapia tulburărilor de limbaj în Letonia au participat 76 părinți și 93 specialiști în terapia tulburărilor de limbaj. La întrebarea dacă ar trebui să fie utilizate tehnologii informaționale și comunicaționale în cadrul ședințelor de terapie a limbajului, 71% dintre părinți au răspuns afirmativ, iar 29% dintre părinți au răspuns negativ. La aceeași întrebare 83% dintre specialiștii în terapia tulburărilor de limbaj au răspuns „da, dar nu mai mult de 20% din timpul unei ședințe de terapie”, 14% au răspuns „Da, dar nu avem tehnologii informaționale și comunicaționale în cabinet” 14% și doar 3% dintre specialiști au răspuns negativ. La întrebarea pentru ce sunt utilizate tehnologiile informaționale și comunicaționale în timpul ședințelor de terapie limbajului, specialiștii au oferit următoarele răspunsuri:

- MS OFFICE 28%
- Google – 20%
- Platforme – 19%
- Youtube 14%
- Aplicații – 10%
- Altele – 10%

Jocuri în terapia tulburărilor de limbaj și comunicare – trainer: Ilze Vilka, Lituania

Au fost prezentate jocuri care pot fi utilizate în intervenție în contextul tulburărilor fonologice ce conțin cuvinte care rimează, jocuri de identificare a primului sunet dintr-un cuvânt, jocuri ce au la bază din cuvinte compuse și jocuri pentru dezvoltare a memoriei vizuale.

Modele corecte de articulare a sunetelor- Instrumente de corectarea a tulburărilor de articulare a sunetelor la vârsta preșcolară – trainer: Inese Smirnova, Letonia.

În prima parte a prezentării a fost expusă o scurtă descriere a structurii limbii letone, cu sunetele specifice, vocale scurte și vocale lungi, consoane, diftongi iar în a doua parte a prezentării au fost introduse modelele de articulare a vocalelor și consoanelor pe baza unor simboluri vizuale și exemple practice de exersare a vocalelor pe cu ajutorul simbolurilor vizuale prezentate.

Influența sunetelor, a muzicii și mișcării în procesarea senzorială, limbaj și învățare – trainer: Olga Georgieva din Bulgaria

Au fost evidențiate caracteristicile sunetului și importanța stimulării auditive și kinestezice prin intermediul unor programe specializate: „The Movement Program”, „The Brain Gym” și „The Test of Auditory And Visual Skills”. Activitățile practice organizate i-au făcut

pe cursanți să înțeleagă importanța stimulării auditive, vizuale și kinestezice a pacienților.

În timpul vizitei la centrul Centrul Karin Dom din Varna participanții avut posibilitatea să observe instrumentele de lucru, diferitele tehnici utilizate atât în terapia limbajului, în kinetoterapie, cât și în terapia ocupațională și să interacționeze cu specialiștii care lucrează în acest centru.

Concluzii

Proiectul ERASMUS + „LINKS–Logopedists Interact for New Knowledge and Skills” a contribuit la dezvoltarea competențelor profesionale ale specialiștilor în terapia tulburărilor de limbaj din cele cinci țări participante la proiect prin diversitatea temelor abordate și prin modul în care au fost organizate activitățile de formare. Broșura ce conține rezumatul tuturor activităților de formare oferă un real suport tuturor specialiștilor interesați în a-și perfecționa tehnicile de lucru în beneficiul pacienților.

Acknowledgement:

The project „LINKS–Logopedists Interact for New Knowledge and Skills” with number 2018-2-BG01-KA105-048115, under Erasmus+ Programme, was funded with support from the European Commission.

Bibliografie

Bodea Hațegan, C.; Talaș, D. (2014). Communication Matrix – An Assessment Tool Used in a Case of Autism Spectrum Disorders, The International Conference Psychology and the Realities of the Contemporary World – 4th Edition – PSIWORLD

2013, Elsevier-Procedia – Social and Behavioral Sciences, Editor: Mihaela Chraif, Cristian Vasile and Mihai Anitei, 127 (2014), p. 169-173, doi: 10.1016/j.sbspro.2014.03.234.

Talaș, D., (2015). Terapia tulburărilor de limbaj derulată online, în Revista Română de Terapia Tulburărilor de Limbaj și Comunicare-RRTTLC, Nr. 1, ASTTLR, Cluj-Napoca, p.34-40, ISSN: 2457-9262.

Talaș, D. (2013). Noi direcții în terapia tulburărilor de limbaj. Aplicații pentru iOS și Android, Cartea Albă a Psihopedagogiei Speciale, coordonator Adrian Roșan, Departamentul de Psihopedagogie Specială (Ediție CD-ROM și volum on-line), - ISBN 978-973-0-15757-4.

<http://psihoped.psiedu.ubbcluj.ro/caPPS/22%20-%20Dorina%20Anca%20TALAS.pdf>

https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities_ro

<http://movementprogram.com/results/>

Disclaimer

"This open educational material reflects only the author's view and that the National Agency and the European Commission are not responsible for any use that may be made of the information it contains".

¹. Lector asociat dr., Departamentul de Psihopedagogie Specială, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca; E-mail: tdorina@yahoo.com